

Lespakket '112 bellen'

1^e en 2^e graad lager onderwijs

Handleiding

www.rodekruis.be

Rode Kruis
Vlaanderen

helpt
helpen

Beste leerkracht

Dit lespakket werd door Rode Kruis-Vlaanderen ontwikkeld om leerlingen van de eerste en tweede graad lager onderwijs aan te leren hoe ze 112 moeten bellen.

Uit onderzoek is gebleken dat leerlingen van deze leeftijd in staat zijn om dit te leren¹. Hierdoor kunnen ze in een noodsituatie een verschil maken. Door op een accurate manier te reageren en in geval van nood snel 112 te bellen, verhogen de overlevingskansen van het slachtoffer aanzienlijk.

Of het nu gaat om een ernstige bloeding, bewusteloosheid, een zware val of een slok van een giftig product, juist reageren is belangrijk.

Per graad hebben we 3 werkvormen uitgewerkt, waarmee je aan de slag kan. Misschien werk je al rond thema's zoals 'ziek zijn' of 'naar het ziekenhuis', dan kan dit lespakket daar zeker bij aansluiten. Of misschien werk je al specifiek rond eerste hulp, dan komt 112 bellen zeker ook aan bod.

In het deel 'achtergrondinformatie' vind je extra informatie over het oproepen van hulpdiensten.

In de bijlagen vind je alle nodige documenten.

Doelstellingen

Met dit beknopt lespakket willen we volgende doelstellingen bereiken:

- De leerling kan het nummer 112 bellen.
- De leerling kan 3 noodsituaties beschrijven waar het bellen van 112 nodig is.
- De leerling kan op een correcte manier de nodige informatie doorgeven bij het oproepen van de hulpdiensten.

Zill doelen - eindtermen

- IVgv3: Bereid zijn steun te vragen en/of te geven om de eigen gezondheid en veiligheid, en die van anderen te bewaken.
 - Leerlijn: In een noodsituatie de hulp van een volwassene kunnen inroepen - het algemeen noodnummer kennen - zichzelf in veiligheid kunnen brengen.
- WO-Natuur-Algemene vaardigheden:
 - 1.20: De leerlingen kunnen de hulp inroepen van een volwassene in een noodsituatie.

Achtergrondinformatie alarmeren van hulpdiensten

Als een slachtoffer ernstig gewond is, niet reageert of als de situatie levensbedreigend is, alarmeer je **112**. Dit is het **Europese noodnummer** waarnaar mensen in nood in alle lidstaten van de Europese Unie 24 uur op 24 en 7 dagen op 7 kunnen bellen om onmiddellijke hulp te krijgen van de brandweer, een medisch team of de politie. Je kan 112 bellen met een vast of mobiel telefoontoestel. Het nummer is overal gratis. Ga je buiten de Europese Unie, informeer je dan steeds over het noodnummer van dat land.

Als je 112 alarmeert, spreek je bij voorkeur de taal van het land vanwaar je belt. Als je deze taal niet spreekt, kan je de nodige informatie ook bijvoorbeeld in het Engels doorgeven. Engels is de meest courante taal.

Welke informatie geef je door?

Als je een noodnummer moet bellen, bevind je je meestal in een stressvolle situatie. Toch is het belangrijk dat je precieze en juiste informatie kan meedelen aan de operator van het hulpcentrum en dat je zijn vragen kan beantwoorden.

Waar?

Geef het juiste adres door naar waar de hulpdiensten zich moeten begeven, eventueel ook de gemakkelijkste manier om er te geraken.

- Vermeld gemeente of stad, de straat en het huisnummer, het kruispunt tussen twee of meerdere wegen of een opvallend herkenningspunt in de buurt (winkelcentrum, monument, gemeentehuis ...).
- Bij een ongeval op de snelweg: vermeld het nummer van de snelweg (bijvoorbeeld E40), de gebruikelijke naam (bijvoorbeeld Kennedytunnel), de rijrichting, het nummer van de dichtstbijzijnde kilometerpaal, de dichtstbijzijnde afrit ...
- Leg uit langs waar de hulpdiensten kunnen aankomen als het een noodsituatie is in een groot gebouw of een moeilijker toegankelijke plek (bijvoorbeeld een flatgebouw, een school, een winkelcentrum ...)
- Zorg ervoor dat alle doorgangen vrij zijn, zodat er geen kostbare tijd verloren gaat voor de hulpdiensten.
- Laat een buitenlicht van je woning aan als het donker is.
- Zorg ervoor dat je huisnummer van op de straat zichtbaar is.

Wat?

Beschrijf wat er is gebeurd.

- Gaat het over een brand, een (verkeers-)ongeval? Is er agressie in het spel? Gaat het om een inbraak?
- Zijn er gevaren waarvoor gespecialiseerde hulp nodig is? Is er een gekneld slachtoffer? Is er ontploffingsgevaar? Ligt er een hoogspanningskabel op de grond?

Wie?

Geef aan of er mensen in gevaar of gewonden zijn en hoeveel. Vertel wie het slachtoffer is. Houd je boodschap zo kort maar toch zo zinvol mogelijk.

- Hoeveel slachtoffers zijn er?
- Wat is de toestand van het slachtoffer? Wat is er mis? Is hij bij bewustzijn? Ademt hij normaal?
- Zijn er specifieke letsels te zien? Bijvoorbeeld een bloeding of een open breuk?
- Zijn de slachtoffers volwassen of zijn het kinderen? Welke leeftijd?

Als je alle informatie hebt gegeven die nodig is, zal de operator je zeggen dat je mag inhaken.

Indien de situatie verbetert of verslechtert, bel dan zeker terug om dit mee te delen.

Wanneer je per ongeluk een noodnummer hebt gebeld, haak dan niet in, maar zeg de operator dat alles in orde is. Op die manier is de operator er zeker van dat er geen sprake is van een noodgeval.

Werkvormen

1^e graad lager onderwijs

Werkvorm 1: noodsituaties, bel 112

Klassikale werkvorm

Gebruik de tekeningen 'Noodsituaties'. De tekeningen gaan over mogelijke noodsituaties waar het kind de enige is die hulp kan roepen. Er is geen andere volwassene aanwezig of in de buurt. Aan de hand van de tekeningen kan je het onderwijsleergesprek aangaan (zie Bijlage 1).

Mogelijke vragen die je hier kan stellen zijn:

- Wat zie je?
- Wat zou hier gebeurd zijn?
- Wat ga je doen? (antwoord: hulpdiensten bellen)
- Welk noodnummer ga je bellen? (antwoord: 112)
- Wat ga je vertellen aan de hulpdiensten? (antwoord: Waar, Wat, Wie; zie achtergrondinformatie)
 - Waar: waar is het ongeval gebeurd?
 - Wat: wat is er gebeurd? Auto-ongeval, fietsongeval, brand, zware val ...
 - Wie: wie is (zijn) het (de) slachtoffer(s)? Volwassenen, kinderen ...

Werken in groepjes

Verdeel de klas in groepjes per 3 en geef per groepje 1 van de tekeningen. Elk groepje bereidt het telefoongesprek met 112 voor. Nadien speelt elk groepje via rollenspel hun noodsituatie na. Bespreek na elk rollenspel het telefoongesprek: werd alle informatie gegeven?

Werkvorm 2: Lied 112

Aan de hand van dit lied, raken de leerlingen vertrouwt met het nummer 112 en leren ze wat ze moeten zeggen aan de telefoon: Waar, Wat, Wie. Je kan dit lied aanleren met gebaren.

Tekst: Lied 112

Eén één twee
Eén één twee
Hulp bellen
Doe maar mee

Eén één twee
Eén één twee
Zeg **wat** er gebeurd is
Blijf rustig hé

Eén één twee
Eén één twee
Zeg **waar** je bent
Een goed idee

Eén één twee
Eén één twee
Wie heeft er pijn
Zo help je mee

Eén één twe-e Eén één twe-e Hu-lp bel-len Doe maar me-e

Eén één twe-e Eén één twee Zeg waar je bent Een goed i-de-e

Eén één twe-e Eén één twee Zeg wat er ge-beurd is Blijf rus-tig hé

Eén één twe-e Eén één twee Wie heeft er pijn Zo help je me-e

Werkvorm 3: Spel: 112 Bingo²

- Dit bingospel bestaat uit 25 afbeeldingen die betrekking hebben op het thema '112 bellen'. Elke afbeelding heeft een cijfer (zie Bijlage 2).
- Druk de afbeeldingskaarten af, knip de verschillende afbeeldingen uit, schud ze en steek ze in een zakje of leg ze omgekeerd in een mandje of op tafel.
- Elke leerling krijgt een bingokaart.
- Kies een spelleider: deze trekt de afbeelding uit het zakje en roept het nummer op de afbeelding af of toont de afbeelding aan de spelers.
- De spelers duiden de juiste afbeelding op hun bingokaart aan door er iets op te leggen (bijv. knopjes). De speler die als eerste 5 afbeeldingen op een rij (horizontaal-verticaal-diagonaal) aangeduid heeft en "*Bingo 112!*" roept, is de winnaar.

Werkvormen

2^e graad lager onderwijs

Werkvorm 1: Krantenartikels

Werken met krantenartikels sluit goed aan bij wat kinderen soms echt ervaren of horen. Je kan vooraf vragen aan de leerlingen om een krantenartikel mee te brengen dat te maken heeft met een ongeval of een situatie waar de hulpdiensten gebeld werden.

Onterecht 112 bellen gebeurt jammer genoeg soms ook. Leer de leerlingen ook dat ze niet zomaar 112 mogen bellen, dat het nummer enkel dient voor noodgevallen. Hier kan je gebruik maken van het artikel i.v.m. het onterecht bellen van 112 (artikel het nieuwsblad.be 28/06/2018, zie Bijlage 3).

Verdeel de klas in groepjes van 3 leerlingen. Elk groepje heeft een krantenartikel. Ze lezen het artikel en overleggen welke informatie belangrijk zou zijn om mee te delen wanneer ze 112 bellen. De belangrijkste dingen worden op een blad geschreven. Al deze bladen worden opgehangen. Je kan hierover volgende vragen stellen:

- Wat wordt steeds in het artikel vermeld?
(Antwoord: plaats, wat er gebeurd is, het aantal slachtoffers, hoe het ongeval gebeurd is ...)
- Wat is belangrijk voor de hulpdiensten om snel te weten te komen?
(Antwoord: plaats -> hoe sneller duidelijk is waar 112 wordt verwacht, hoe sneller ze kunnen vertrekken)
- Welke informatie zouden de hulpdiensten nog moeten weten? (Antwoord: wat is er gebeurd? Is het een brand, iemand die verdrinkt, een ongeval met fiets en auto, een hondenbeet, iemand die een hartaanval heeft ... Dit kan belangrijk zijn om te weten welke hulpverleners ze ter plaatse moeten sturen, bijv. Brandweer, dokter, MUG ...)

Daarna geef je de leerlingen tijd om een telefoongesprek met de hulpdiensten voor te bereiden op basis van hun artikel.

Om beurt komt elk groepje aan de beurt:

- Laat iemand van het groepje eerst het artikel voorlezen.
- Daarna spelen de andere 2 leerlingen het rollenspel.
- Bespreek klassikaal of alle informatie correct werd doorgegeven.

TIP: voorzie 2 telefoons voor het rollenspel.

Voorbeelden van krantenartikels

Kinderen (4,5 en 7) vervelen zich en bellen hulpdiensten: 27 brandweermannen voor de deur

28/06/2018 om 09:27 door bfr,mrra | Bron: EIGEN BERICHTGEVING - [Print](#) - [Corrigeer](#)

DIKSMUIDE - “Er staat dikke zwarte rook in ons huis en wij zitten nog binnen met onze huisdieren.” Dat was de samenvatting van de oproep die de brandweer van Diksmuide donderdagochtend omstreeks 7 uur binnenkreeg. Aan de telefoon hingen drie kleine kinderen van 4, 5 en 7 jaar oud. De hulpdiensten aarzelden geen minuut en rukten meteen uit. Totdat bleek dat er helemaal niets aan de hand was en de kinderen gewoon “uit verveling” hadden gebeld.

Kampioenschap boogschieten

Deinze - Tijdens het kampioenschap boogschieten gebeurde een vreemd ongeval. Toen een oude man plots het marktplein overstak, kreeg hij een pijl in zijn bil. De toeschouwers probeerden het bloeden te stelpen. Ze zorgden er ook voor dat de ziekenwagen tot bij het slachtoffer kon rijden.

Werkvorm 2: noodsituaties, bel 112

Klassikale werkvorm

Gebruik de tekeningen 'Noodsituaties' De tekeningen gaan over mogelijke noodsituaties waar het kind de enige is die hulp kan roepen. Er is geen andere volwassene aanwezig of in de buurt. Aan de hand van de tekeningen kan je het onderwijsleergesprek aangaan (zie Bijlage 1).

Mogelijke vragen die je hier kan stellen zijn:

- Wat zie je?
- Wat zou hier gebeurd zijn?
- Wat ga je doen? (antwoord: hulpdiensten bellen)
- Welk noodnummer ga je bellen? (antwoord: 112)
- Wat ga je vertellen aan de hulpdiensten? (antwoord: Waar, Wat , Wie)
 - Waar: waar is het ongeval gebeurd?
 - Wat: wat is er gebeurd? Auto-ongeval, fietsongeval, brand, zware val ...
 - Wie: wie is (zijn) het (de) slachtoffer(s)? Volwassenen, kinderen ...

Werken in groepjes

Verdeel de klas in groepjes per 3 en geef per groepje 1 van de tekeningen. Elk groepje bereidt het telefoongesprek met 112 voor. Nadien speelt elk groepje via rollenspel hun noodsituatie na. Bespreek na elk rollenspel het telefoongesprek: werd alle informatie gegeven?

Werkvorm 3:

Invuloefening: wanneer bel ik 112?

Via dit werkblaadje leren de leerlingen het verschil te zien tussen situaties die wel of geen oproep naar 112 vereisen (Zie Bijlage 4).

Opdracht: Lees onderstaande situaties en duid aan wat je zou doen.	Ik kan het zelf en/of laat het nakijken door een volwassene	Geen tijd te verliezen, ik bel 112
1. Mijn vriend heeft een bloedneus.	X	
2. Mijn mama is van de trap gevallen en ligt bewusteloos op de grond.		X
3. Mijn kleine broer heeft zich verbrand aan zijn 2 handen.		X
4. Mijn zus heeft een kleine snee in haar vinger, het bloedt niet erg.	X	
5. Opa voelt zich niet goed en voelt pijn aan zijn borst.		X
6. Mijn vriend valt tijdens het spelen in de tuin en heeft een kleine schaafwonde.	X	
7. Papa heeft in zijn hand gezaagd en bloedt erg.		X
8. Mijn zus heeft haar voet omgeslagen en heeft pijn. De voet wordt dik.	X	
9. Mijn grote broer is gestruikeld en heeft erg veel pijn aan zijn been. Het been is dik en blauw. Hij kan het niet meer bewegen.		X
10. Onderweg naar school is je vriendin gevallen met de fiets en heeft een schaafwonde. Jullie kunnen gelukkig nog fietsen tot in de school.	X	
11. Tijdens het spelen, bots je tegen het hoofd van je vriend. Er komt een heuse buil op.	X	
12. Je kleine zus heeft wasproduct ingeslikt.		X

Colofon

Redactie

Rode Kruis-Vlaanderen

Tekeningen

Steven De Waele

Copyright

Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, hier onder meer inbegrepen fotokopie, microfilm, opname, druk, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van Rode Kruis-Vlaanderen.

Correspondentieadres

Rode Kruis-Vlaanderen
Motstraat 40
2800 Mechelen
vorming@rodekruis.be

Verantwoordelijke uitgever

Philippe Vandekerckhove
Motstraat 40
2800 Mechelen

Deze handleiding is een uitgave van vzw Vormingsinstituut Rode Kruis-Vlaanderen.

Producten

Rode Kruis-Vlaanderen beveelt geen enkel commercieel product aan. Producten zijn uitsluitend gebruikt om een onderwerp te verduidelijken. Als een product niet vermeld wordt, betekent dat niet dat het niet zou voldoen.

Aanspreking hij/zij

Waar 'hij' of 'hem' staat in deze publicatie, kan ook 'zij' of 'haar' gelezen worden. Daardoor staat er soms 'hij' naast een foto van een vrouwelijke eerstehulpverlener of een vrouwelijk slachtoffer.

Aansprakelijkheid

Rode Kruis-Vlaanderen stelde deze publicatie met de grootste zorg samen. Toch dient deze publicatie enkel als hulpmiddel bij het leren van de juiste eerste hulp. Ze vervangt dus niet de tussenkomst van gespecialiseerde hulp. Raadpleeg bij twijfel steeds deskundige hulp. Deze publicatie heeft niet als doel enig juridisch advies te verstrekken, noch streeft deze publicatie volledigheid na wat betreft de relevante juridische aspecten van eerste hulp. Rode Kruis-Vlaanderen kan niet aansprakelijk worden gesteld in geval van schade die voortkomt uit het onjuist gebruik van, of enige fout in de informatie en de inhoud van deze publicatie.